

2 Študentsko

- [Študentsko delo](#)
- [Študentski dohodninski priročnik](#)
- [Študentski boni](#)

Študentsko delo

Študentsko delo v Sloveniji predstavlja pomemben prehod mladih v svet odraslosti, hkrati pa omogoča pridobivanje delovnih izkušenj ter finančno podporo med študijem. V tem zapisu bomo na pregleden in razumljiv način predstavili osnovne informacije o študentskem delu, kako delujejo študentski servisi, kako je z izplačili, prispevki in dohodnino.

Kaj je študentsko delo?

Študentsko delo je občasno in začasno delo, ki ga lahko opravljajo dijaki in študenti z veljavnim statusom. Gre za pogodbeno delo, ki se izvaja preko študentskega servisa in ne predstavlja redne zaposlitve. Kljub temu pa študentom pripadajo nekatere osnovne pravice, kot so plačani odmori, zavarovanje za poškodbe pri delu ter vključevanje v sistem pokojninskega zavarovanja.

Vloga študentskih servisov

Študentski servisi so ključni posredniki med študenti in delodajalci. Omogočajo izdajo napotnic, poskrbijo za pravno-formalne vidike dela ter svetujejo glede pravic in dolžnosti študentov. Poleg tega pogosto objavljajo aktualna dela ter pomagajo pri reševanju sporov z delodajalci.

Kako se financirajo študentski servisi?

Servisi se financirajo iz koncesijske dajatve, ki jo delodajalec plača ob vsakem nakazilu študentu. Koncesijska dajatev v celoti znaša 16 % od bruto zneska, iz tega deleža se pa po različnih deležih financirajo delovanje servisa, študentske organizacije ter del tudi država. Servisi tako prejmejo 3,8% koncesijske dajatve.

Postopek prijave v študentski servis

Za prijavo v študentski servis potrebuješ osebne podatke, davčno številko in EMŠO. Večina servisov sama pridobi potrdilo o statusu študenta preko eVŠ sistema, kar pomeni, da dodatno pošiljanje dokumentacije ni potrebno.

Pravice študentov pri delu

Študenti imajo pravico do plačanega odmora, če delajo več kot 4 ure dnevno. Delodajalec mora zagotoviti tudi osnovno usposabljanje za varno delo (varstvo pri delu), medtem ko je zdravniški

pregled večinoma že opravljen v okviru sistematskega pregleda na fakulteti. Malica in prevoz nista obvezno plačliva, razen če se tako dogovori z delodajalcem.

Minimalna urna postavka

Z 8. februarjem 2024 je bila določena nova minimalna bruto urna postavka za študentsko delo, ki znaša 7,34 €, kar pomeni približno 6,32 € neto. Višina postavke se vsako leto usklajuje z rastjo minimalne plače in inflacijo.

Razlika med neto, bruto 1 in bruto 2

- **Neto plača** je znesek, ki ga študent prejme na svoj bančni račun.
- **Bruto 1** predstavlja osnovo za obračun plače, iz katere se odšteje prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.
- **Bruto 2** je celotni strošek delodajalca, ki vključuje:
 - Bruto 1
 - prispevke za zdravstvo,
 - prispevek za poškodbe pri delu,
 - koncesijsko dajatev (proračunski sklad ministrstva, prispevek za študentsko organiziranje in prispevek za študentske servise),
 - dodatne koncesijske dajatev
 - ter morebiten DDV.

Pokojninska doba

Študenti z vsakim mesecem, ko zaslužijo vsaj toliko kot znaša minimalna plača, pridobijo en mesec pokojninske dobe (največ 12 mesecev na leto). To obdobje se v prihodnosti upošteva pri odmeri pokojnine. Podatke o priznanih obdobjih je mogoče preveriti na portalu eZPIZ.

Dohodnina in normirani stroški

Dohodnina je davek na letni dohodek, ki ga obračuna FURS. V izračun se vključujejo vsi bruto dohodki iz študentskega dela in morebitnih drugih virov. Izračun poteka v naslednjih korakih:

1. Seštejejo se vsi bruto prihodki.
2. Od zneska se odšteje 10 % **normiranih stroškov**.
3. Nato se odšteje še **splošna olajšava** (v letu 2024: 9.333,78 €).
4. Presežek se obdavči po dohodninski lestvici.

Pozor: Če te starši uveljavljajo kot vzdrževanega družinskega člana, se prag za obdavčitev zniža. Zato se je priporočljivo s starši dogovoriti, kdo bo koristil davčno olajšavo.

Zaključek

Študentsko delo je odlična priložnost za pridobivanje izkušenj, vendar je pomembno poznati svoje pravice, obveznosti in tudi davčne posledice. Z nekaj osnovnega znanja lahko poskrbite, da bo delo potekalo brez zapletov, hkrati pa boste kar najbolje izkoristili svoje delovne priložnosti.

Za dodatne informacije priporočamo obisk portalov:

- [eZPIZ](#)
- [eDavki](#)
- [Shameless plug: Lajf za telebane - priročnik o dohodnini](#)

Študentski dohodninski priročnik

Študentsko delo je ponavadi eden izmed tistih prvih prihodkov v življenju, s katerim začnemo neko pot v neodvisnost. Po prejemu denarja pa nas v prihodnjem letu v nabiralniku čaka modra kuverta, ki nam pokaže da je vsak cent tvojega zaslužka zabeležen pri FURS-u (Finančna uprava Republike Slovenije).

Torej, dohodnina, kaj sploh je? Dohodnina je davek od dohodkov fizičnih oseb, med katere pa spada tudi zaslužek študentov na podlagi napotnice. Vsako leto prejmemo na dom informativni izračun dohodnine preteklega leta, torej izračun koliko moraš dodatno plačati državi oziroma, v primeru, da si preplačal preveč, koliko denarja prejmeš nazaj. Napovedi za odmero dohodnine ni potrebno oddajati, saj je postopek v celoti avtomatiziran.

Izračun dohodninske osnove

Dohodnino si lahko izračunamo tudi sami, čeprav na prvi pogled deluje zelo zakomplicirano. V kolikor si preko študentskega servisa že delal, potem veš, da ti študentski servis ob koncu koledarskega leta izda izpis vseh zaslužkov v preteklem koledarskem letu, ki prikazuje bruto znesek vseh tvojih prihodkov. V kolikor delaš prek več servisov, je seveda potrebno seštetati vse izpise, da pridobimo celotno cifro s katero lahko dalje računamo. V to je seveda potrebno vzeti tudi ostale zaslužke, ki so bili pridobljeni na podlagi drugih pogodb, (ki lahko vključujejo že akontacijo dohodnine), vendar zaenkrat tega ne bomo upoštevali, da poenostavimo postopek.

Dobili smo torej neko številko, ki nam naj bi predstavljala dejanski zaslužek v preteklem letu oziroma tisti zaslužek, ki smo ga dobili na račun. Od tega odštejemo 10% dobljenega zneska, ki predstavlja normirane stroške, torej stroške, ki so nastali ob upravljanju dela. Tukaj odštejemo potem olajšavo, ki velja zate (preveri v nadaljevanju). Po tem dobiš številko, ki je osnova za izračun dohodnine.

Vzdrževan ali nevzdrževan družinski član

Od tega ali te starši uveljavljajo kot vzdrževanega družinskega člana ali ne, je odvisno katera olajšava ti pripada: splošna olajšava ali posebna osebna olajšava.

Posebna olajšava oziroma po domače *študentska olajšava* velja za dohodke iz študentskega dela. Do te olajšave si upravičen dokler izpolnjuješ pogoj statusa študenta in starost do 26 let pri tem ni pomembno ali te starši uveljavljajo kot vzdrževanega člana ali ne.

Splošna olajšava pa je tista ki se dodatno prizna zavezancu, katerega starši ne uveljavljajo v svoji davčni napovedo kot vzdrževanega družinskega člana. Torej v kolikor te starši ne uveljavljajo lahko brez obdavčitve zaslužiš več, vendar s tem tvoji starši zgubijo določene ugodnosti.

Kul? Torej približno 3500 evrov olajšave za delo preko študenta, plus dodatno okol 6500 evrov če te starši ne uveljavljajo kot družinskega člana, skupaj približno 10.000 evrov. Točne cifre so znane za vsako leto posebej, ampak zaenkrat nam je važen koncept in ne za točno cifro.

Obdavčitev

Torej, zdaj dobili smo neto znesek zaslužka preko študentske napotnice, odšteli normirane stroške v vrednosti 10%, odšteli olajšave, ki nam pripadajo in s tem dobili dohodninsko osnovo, ki se obdavči po dohodninski lestvici, ki je dostopna na [FURS-u](#). S podatki v lestvici lahko izračunamo davek, ki ga moramo plačati.

Vendar pazi, zgodi se lahko namreč, da se je med letom odvajala akontacija dohodnine ali pa si mogoče prejel zaslužek iz drugih virov (sejnine, honorarji, pogodbe,...), kar pa lahko vpliva na tvoj končen izračun.

Akontacija dohodnine

Kaj sploh je akontacija dohodnine? Akontacija dohodnine je sicer manj pogosta pri študentski napotnici. Na kratko povedano, se ti v določenih primerih od študentske napotnice (ali pa drugih virov dohodka) odvede akontacija oziroma predplačilo dohodnine. V kolikor se konec leta ugotovi, da so bila predplačila višja od dejanske odmere dohodnine, se le ta seveda tudi vrača na tvoj račun.

Kaj lahko naredim za znižanje dohodnine?

Not legal advice.

Ponavadi je glavno vprašanje kako znižati plačilo dohodnine. Prvi korak je vedno tehtanje ali te naj starši uveljavljajo kot vzdrževanega družinskega člana ali ne. Potrebno je seveda premisliti kaj je bolj smotrno, saj kot je že bilo omenjeno, imajo starši s tem določene ugodnosti.

Drugi način pa je seveda uveljavljanje stroškov. Kar nekaj del namreč izplačuje potne stroške, stroške za prevoz, malico, dnevnice, prevoze, pot na delo in podobno preko študentske napotnice, zato je možno te stroške uveljavljati tudi pri dohodnini. Delodajalec ti izda potrdilo o teh izplačilih, možno je uveljavljati tudi vozovnice za javni prevoz, ki nam pripomorejo k nižanju dohodninske osnove.

Vse to lahko narediš do meseca februarja, preden se začnejo urejati informativni izračuni, lahko pa enostavno 15 dni po porejemu informativnega izračuna podaš ugovor in uveljavljaš vse navedeno.

Študentski boni

Ta tema še trenutno nima vsebine.

Imaš izkušnjo ki bi jo delil? Napiši svojo vsebino ali pa nam jo pošlji na hej@lajfzatelebane.si in jo bomo primerno umestili mi.